

Motion till riksdagen 2020/21:3913

av Mats Green m.fl. (M)

med anledning av prop. 2020/21:123 Undantag för deltidsbrandmän vid beräkning av arbetslöshetsersättning

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag på ytterligare undantag i lagen om arbetslöshetsförsäkring när det gäller arbetsuppgifter inom anställning som deltidsbrandman och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Proposition 2020/21:123 Undantag för deltidsbrandmän vid beräkning av arbetslöshetsersättning innehåller förslag till ändring i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring. Regeringen föreslår att arbete i form av beredskap och övning i en anställning som deltidsbrandman i en kommunal organisation för räddningstjänst ska undantas vid beräkning av arbetslöshetsersättning.

Bakgrunden till denna proposition ligger i ett tillkännagivande som bl.a. Moderaterna drev igenom för att förbättra villkoren för deltidsbrandmän. I dagens a-kassesystem missgynnas deltidsbrandmän då personer som blir arbetslösa kan gå miste om sin ersättning från a-kassan på grund av beredskapsuppdraget. Regeringen ville då inte införa branschspecifika undantagsregler men Moderaterna ansåg att det i detta fall var berättigat med ett undantag för en unik yrkesgrupp som drabbas hårt av nuvarande regler och som utför ett mycket samhällsviktigt uppdrag. Deltidsbrandmän måste kunna fortsätta sitt extraarbete även om de förlorar sina huvudanställningar utan att arbetslöshetsersättningen ska minska alltför mycket.

Vi välkomnar att regeringen har återkommit till riksdagen med en proposition som är ett bra första steg, men vi anser att den behöver kompletteras för att ytterligare förbättra villkoren för deltidsbrandmännen. Vi menar att propositionen även bör inkludera uttryckning, materiellvård och utbildning.

Deltidsbrandmännen är en unik och central del i Sveriges krisberedskap och det är viktigt att stärka krisberedskapen i ljust av de senaste årens kriser som skogsbränder, torka, översvämningar etc. Svensk räddningstjänst är till mycket stor del beroende av deltidbrandmännen vilka utgör närmare 10 000 av Sveriges 15 000 brandmän. Deltidsbrandmännen har en annan huvudarbetsgivare och har genomgått en utbildning som består av två separata kurser för att kunna genomföra sitt uppdrag. Särskilt viktiga är deltidbrandmännen på landsbygden och i mindre orter där det inte är möjligt att ha heltidsanställd personal.

Det är centralt för räddningstjänstens personalförsörjning att det finns rimliga villkor för de anställda så att det i hela landet går att rekrytera och behålla både heltidsanställda och deltidanställda brandmän. Ett problem som varit känt länge, och som propositionen behandlar, är det faktum att deltidbrandmännen riskerar att gå miste om ersättning från a-kassan när de förlorar sina huvudanställningar eftersom ersättningen reduceras på grund av den inkomst som brandmannatjänsten ger. Detta är ett problem som även centrala aktörer som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) samt fackförbunden Vision, Kommunal och Brandmännens Riksförbund tidigare uppmärksammat.

Problematiken med förlorad ersättning från a-kassan har med anledning av corona-krisen blivit än mer akut i ett läge där arbetslösheten stiger och de deltidbrandmän som förlorar sin huvudanställning också riskerar att förlora ersättning från a-kassan. Det är inte rimligt att a-kassareglerna slår på detta sätt mot en grupp som är central för Sveriges krisberedskap.

Utredningen En effektivare kommunal räddningstjänst (SOU 2018:54) föreslog att reglerna skulle ändras och gick fram med följande förslag: ”Anställningen som deltidbrandman är särpräglad och de sociala trygghetssystemen är inte anpassade för en sådan anställning. Det är i första hand förhållandet till reglerna i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring som inverkar negativt på personalförsörjningen. Vi föreslår att det ska införas ett undantag för deltidbrandmän vid beräkning av arbetslöshetsersättning.”

Moderaterna stöder propositionen, men vi ser behov av ytterligare regeländringar eftersom propositionen endast undantar en del av de arbetsuppgifter som deltidbrandmän utför. Förslagen är inte tillräckliga eftersom de inte helt löser problemen med att en deltidbrandman riskerar oproportionellt stora avräkningar i arbetslöshetsersättningen vid händelse av utryckning. Detsamma gäller vid utbildningar och materielvård som ofta är förlagda till kvällar och helger.

Vi menar därför att regeringen bör återkomma med förslag på ytterligare undantag i lagen om arbetslöshetsförsäkringen avseende arbetsuppgifter inom anställning som deltidbrandman. Förslagen ska innebära att den enskilde inte riskerar ekonomisk förlust vid tjänstgöring som deltidbrandman när han eller hon samtidigt uppbär arbetslöshetsersättning. Samtidigt ska principen i arbetslöshetsförsäkringen om att den sökande ska stå till arbetsmarknadens förfogande värnas.

Mats Green (M)

Saila Quicklund (M)

Josefin Malmqvist (M)

Ann-Sofie Lifvenhage (M)